

دوتا ۲۲۹	عهد جدید ۸
T = معلم ۱	معرفی کتابهای عهد جدید - مرقس - قسمت ۱

(T) به برنامه " دوره شاگردسازی از رادیو " خوش آمدید . با کمک این مجموعه تعلیمی فرصت خواهید داشت تا کتاب مقدس را بشناسید . در حالیکه به این برنامه گوش می کنید در یک دفترچه ، یادداشت بردارید و یا برنامه را ضبط کنید . نخست در مورد منشاء هر کتاب کتاب مقدس ، نویسنده ، زمان و محل نگارش آن یاد خواهیم گرفت سپس یاد خواهیم گرفت که چطور کتابهای کتاب مقدس را تقسیم بندی کنیم . بالاخره یاد خواهیم گرفت که بعضی قسمتهای سخت هر کتاب را درک کنیم . تعلیم امروز این است : معرفی مرقس - قسمت ۱ . امروز نحوه بوجود آمدن انجیل مرقس و ویژگی های آن را یاد خواهیم گرفت . این یاد آوری مهم است که چند نظریه مختلف در مورد تاریخ گذاری وقایع موجود در عهد جدید وجود دارد . تاریخهای موجود در بررسی های ما گر چه قطعی نیستند اما بر اساس موثق ترین دانش موجود در جهان برای بررسیهای تاریخی است .

نکته ۱ . نویسنده انجیل مرقس .

دومین انجیل " مرقس " یعنی به نام همکار پطرس و پولس رسول است . به منظور اثبات ادعای تاریخ مسیحیت مبنی بر اینکه مرقس نویسنده این انجیل است مختصراً باید شرح حال پطرس و پولس رسول را بررسی کنیم . **اول . سرگذشت مرقس زمانیکه پسری جوان بود .** در مرقس ۱۴ : ۵۱ - ۵۲ ، مرقس ، نویسنده انجیل اتفاقی را شرح می دهد که برای پسر جوانی رخ می دهد و او احتمالاً خود مرقس است . گرچه وقایع زیر را نمی توان اثبات کرد اما کاملاً وقوع آنها امکان پذیر است . پنج شبه شب بود یعنی درست قبل از مصلوب شدن ، عیسی و شاگردانش جشن فصح را در بالا خانه جشن می گرفتند . امکان دارد که این خانه قسمتی از منزل مادر مرقس یعنی مریم بود و در نتیجه محل زندگی مرقس هم بوده است . همچنین امکان دارد که خود مرقس آن مردی بود که کوزه آب را حمل می کرد و شاگردان را به مکان بالاخانه راهنمایی نمود (مرقس ۱۴ : ۱۳ - ۱۵) . این بدان معنی است که امکان دارد مرقس خودش بعضی از چیزهایی را که در انجیل خود نوشته است را دیده و شنیده باشد . از آنجائیکه دیر وقت بود احتمالاً مرقس در خواب بود . زمانیکه عیسی و شاگردانش بالاخانه را به سمت باغ جتسمانی ترک نمود مرد جوان بلند شد و خرقة ای کتانی به دور خود پیچید و با عجله عیسی و شاگردانش را دنبال نمود . زمانیکه سربازان معبد (یوحنا ۱۸ : ۳) عیسی را دستگیر نمودند ، تمام شاگردانش ، او را تنها گذاشته و فرار کردند . سربازان معبد مرد جوان را گرفتند اما او فرار کرد و خرقة او بدست آنان ماند . عیسی در سال ۳۰ میلادی مصلوب شده و قیام کرد .

دوم . سرگذشت مرقس در رابطه با پطرس . در پنطیکاست ماه می سال ۳۰ میلادی ، یهودیانی از روم حضور داشتند (اعمال ۲ : ۱۰ - ۱۱) بعضی از آنها باید در بین همان هزاران نو ایمانی بوده باشند که بعد از موعظه پطرس رسول تولد تازه پیدا کردند . وقایع مشروح در اعمال ۱ - ۲ طی ۳۰ - ۴۴ میلادی رخ داد . کاملاً احتمال دارد که در طی این سالها پطرس رسول یک یا دوبار از روم دیدن کرده باشد تا در آنجا مسیحیان یهودی را تقویت کند . پطرس در سال ۳۶ میلادی در اورشلیم بود تا پولس رسول تازه ایمان را ملاقات کند (اعمال ۹ : ۲۶ - ۲۸ و غلاطیان ۱ : ۱۸) . حدود ۴۰ میلادی یعنی قبل از سلطنت کلاودیوس و هیروودیس که اختیار یهودیه را از او دریافت نمود ، پطرس از قیصریه دیدن کرد . از ۴۱ میلادی به بعد نگرش یهودیان اورشلیم نسبت به رسولان بدتر گردید .

در ۴۴ میلادی پطرس باز هم در اورشلیم بود و توسط هیروودیس در آن زمان دستگیر شد . در طی این زمان بود که در مورد مرفس می خوانیم درست قبل از اینکه در سال ۴۴ میلادی هیروودیس پادشاه بمیرد پطرس دستگیر و زندانی شد . در اعمال ۱۲ می خوانیم که چطور کلیسا در خانه مریم مادر یوحنا یعنی مرقس جمع شدند تا با جدیت برای او در حضور خدا دعا کنند و می خوانیم که چطور فرشته ایی او را از زندان رهایی داد ، چطور به خانه ایی رفت که در آنجا دعا می کردند و بعد آنجا را به طرف مکانی دیگر ترک گفت . از آنجا که بسیاری در خانه آنها جمع شده بودند ، او احتمالاً با سایر رسولان و چندین نفر از پیروان نخستین عیسی آشنایی داشت .

بر طبق شهادت پدران نخستین کلیسا ، مرقس به اتفاق پطرس در روم کار می کرد . این احتمالاً در دوره قبل از ۴۴ میلادی اتفاق افتاد یعنی وقتی که پطرس ، اورشلیم را به طرف مکانی دیگر ترک گفت . پدر کلیسا " ازربوس " در " ۳۰۰ میلادی نوشت ، " مرقس شاگرد و مترجم پطرس ، خودش موعظه های پطرس را به صورت نوشته به ما منتقل ساخت " . پدر کلیسا ، اسقف اسکندریه در ۱۹۰ میلادی نوشت ، " فرصت نوشتن انجیل

مرقس اینگونه بوجود آمد : پطرس علنا کلام را در روم موعظه کرد ، ... مرقس مدتها او را دنبال کرد و آنچه او گفت را به خاطر بسپارد . بسیاری از مردم که حضور داشتند از مرقس خواهش کردند که آنچه پطرس گفته بود را بنویسد . او اینکار را کرد و انجیل را در میان کسانی که از او خواسته بودند منتشر ساخت . زمانیکه پطرس در این مورد مطلع شد ، نه آن را منع و نه آن را ترغیب نمود . “ و پدر کلیسا پاپیاس که شاگرد یوحنا رسول بود در ۱۱۵ میلادی نوشت ، ” مرقس ، مترجم پطرس بود و به دقت هر آنچه را که او در مورد آنچه خداوند گفت و انجام داد ، در میان گذاشت ، یادداشت نمود ... مرقس به دقت توجه داشت که هیچ چیز را در مورد آنچه شنیده بود ، جانبدار و یا آن را تحریف نکند . “

انکار این حقیقت ، عادلانه نخواهد بود در حالیکه مورخین زمان باستان همه متفق القول شهادت دادند که مرقس این انجیل را نوشت و این انجیل تماماً بر اساس آنچه پطرس رسول در روم موعظه کرد و تعلیم داده است . مرقس احتمالاً این انجیل را در ۴۴ - ۴۶ در روم و برای رومیان نوشت .

سوم . سرگذشت مرقس در ارتباط با پولس . کولسیان ۴ : ۱۰ می گوید که مرقس پسر عموی برنابا بود . در اعمال ۱۲ : ۲۵ می خوانیم که در دوران قحطی شدید یهودیه به سال ۴۶ میلادی برنابا و پولس از انطاکیه سوریه آمده تا برای اورشلیم هدیه بیاورند . زمانیکه آنها به انطاکیه بازگشتند ، مرقس را با خود بردند . در اعمال ۱۳ می خوانیم که کلیسای انطاکیه ، برنابا و پولس را به سفر بشارتی در سال ۴۷ - ۴۸ میلادی فرستاد . این به اصطلاح نخستین سفر بشارتی پولس بود . آنها مرقس را به عنوان ” مدد کار ” همراه خود بردند مرقس احتمالاً آنها را به عنوان مدیر مالی خدمت می کرد ، سفر آنها را ترتیب می داد ، غذا و محل سکونت آنها را تدارک می دید ، پیغام ها را می فرستاد . اما احتمالاً بالاتر از تمام این خدمات ، معلم بود . اگر او قبلاً انجیل خود را نوشته باشد ، بایستی بخصوص معلم خوبی برای نوایمانان بوده باشد . اما به دلیلی نامعلوم مرقس آنها را ترک گفته و به اورشلیم بازگشت . احتمال دارد که با انتقال رهبری از پسر عموی برنابا به پولس مخالف بوده اما دلیل قوی تر که احتمال آن بیشتر است وجود سختی هایی بود که در سفر با آنها مواجه بودند . سختی هایی که پولس در روم قرنتیان ۱۱ : ۲۳ - ۲۸ خلاصه می کند . بعدها در ۵۰ میلادی ، پولس و برنابا در مورد بردن مرقس در سفر بشارتی بعدی توافق نظر نداشتند . برنابا ، مرقس را برداشته و با او به قبرس رفت در حالیکه پولس همکاری جدید به نام سیلاس را انتخاب نموده و با برکت کلیسا به سفر دوم بشارتی خود رفت . (اعمال ۱۵ : ۳۶ - ۴۱) .

چهارم . سرگذشت مرقس در ارتباط با پطرس و پولس در روم . بین سالهای ۵۰ - ۶۰ میلادی چیزی در مورد محل اقامت مرقس نمی خوانیم . اما طی نخستین حبس پولس در روم از ۶۰ - ۶۲ میلادی در کولسیان ۴ : ۱۰ - ۱۱ می خوانیم که مرقس باز هم با پولس است و برای او تسلی بزرگی است . از تمام نامه های پولس از زندان روم می توان استنباط کرد که پطرس طی حبس پولس در روم نبوده است . اما بعد از اینکه پولس آزاد شد و به کلیساهای مختلف که قبلاً تاسیس نموده بود سفر کرد ، پطرس رسول باز هم در روم و مرقس همراه او است . در اول پطرس ۵ : ۱۳ که در ۶۳ میلادی نوشته شده پطرس از مسیحیان روم و از مرقس به مسیحیان آسیای صغیر سلام می فرستد . این حقیقت که پطرس ، مرقس را ” پسرش ” می خواند نشان می دهد که پطرس پدر روحانی مرقس و مدتها ناظر او بوده است . پس بنابراین به نظر می رسد که مرقس ۶۱ تا ۶۴ میلادی خدمت خود را در روم انجام داد . بعد از اینکه پطرس رسول در روم شهید شد احتمالاً تحت جفای نرون به سال ۶۴ میلادی ، مرقس یکبار دیگر مدد کار پولس شد . احتمال دارد که مرقس در همکاری با تیموتائوس از کلیساهای آسیای صغیر بازدید کرد . با وجود این زمانیکه پولس برای دومین بار در روم و احتمالاً در زمستان ۶۴ - ۶۵ میلادی حبس بود در دوم تیموتائوس ۴ : ۱۱ می نویسد ، ” مرقس را نیز با خود بیاور زیرا به کمک او احتیاج دارم ” .

نکته ۲ . محل نگارش انجیل مرقس .

عبارت های هماهنگ پدران کلیسای اولیه تاکید می کند که مرقس انجیل خود را در روم و برای رومیان نوشت . این يك حقیقت است که او برای اجتماعی غیر یهودی انجیل خود را نوشت چون او کلمات ” آرامی ” را به یونانی ترجمه می کند ، مانند ” بوآنرجیس ” (۳ : ۱۷) ، ” طلیتا قومی ” (۵ : ۴۱) ، گریبان (۷ : ۱۱) ، اِفْتَحْ (۷ : ۳۴) و ابا (۴۱ : ۳۶) . و همچنین سنت های یهودی را شرح می دهد مانند شستن تشریفاتی دستها (۷ : ۳ - ۴) و جشن عید فطیر (۱۴ : ۱۲) و روز تدارک (۱۵ : ۴۲) .

مرقس حتی بعضی واژه های یونانی را به زبان لاتین روم شرح می دهد . در مرقس ۱۲ : ۴۲ که دو ” فلس ” یا سکه های مسی معادل يك ” ربع ” رومی یا قسمتی از يك پنی است . در مرقس ۱۵ : ۸ شرح می دهد که ” اوله ” (a ule) یا قصر ، محل سکونت رسمی فرماندار روم یا ” پراآتوریم ” (praetorium) بود . مرقس در فصل ۱۵ : ۲۱ ، تنها انجیلی است که به ما می گوید ، ” شمعون فیروانی ” پدر اسکندر و رؤوس بود ، دو شخصی که بر اساس رومیان ۱۶ : ۱۳ در روم مشهور بودند . شیوه ایی که مرقس ، مسیح را به تصویر می کشد مورد توجه رومیان بوده است که با عشق به قدرت و به کار بردن اقتدارشان جهان را

تسخیر کرده بودند. مرقس، مسیح را به صورت پادشاهی فعال، پر انرژی، پرجنبش و غلبه کننده، شخصی پیروز بر نیروهای مخرب طبیعت، بر بیماری، بر دیوها و حتی مرگ به تصویر می کشد. مرقس پادشاهی را به تصویر می کشد که از هر فاتح زمینی دیگر بسیار سبقت می گیرد. ملکوت او بسیار وسیع است لشکر او بسیار کار آمدتر و سلطنت او پایدارتر است از هر چیز دیگری که از این پائین منشاء می گیرد. به علاوه پیروزی های او بسیار پرافتخارتر است چون او باعث می شود که شکست خورده نیز در جلال نتایج شریک شود. پادشاهی که مرقس به تصویر می کشد پادشاه نجات دهنده است.

نکته ۳. تاریخ نگارش انجیل مرقس.

اول. تاکید پدران کلیسا بر تاریخ ۴۱ - ۵۴ میلادی است. پدر کلیسا "ازوبیوس" تاکید می کند که در طی سلطنت کلودیوس در سال ۴۱ - ۵۴ میلادی بود یعنی زمانیکه خدا با خواست خیر خواهانه اش... پطرس را به روم هدایت نمود. شنوندگان پطرس از شاگرد پطرس یعنی مرقس خواستند تا تعالیمی را که پطرس شفاهای به آنها منتقل کرده بود بنویسد. پس آنها باعث ایجاد انجیل مرقس شدند.

دوم. قسمتی از پاپیروسی که در عُمران پیدا گردید تاریخ را به قبل از ۵۰ میلادی می رساند. قسمت کوچکی از پاپیروس در غاری در بیابان فلسطین یافت گردید که قسمتی از مرقس ۶: ۵۲، ۵۳ است. این قسمت ۵۰ میلادی تاریخ گذاری شده است. همانطور که از کتاب اعمال دیدیم، کاملاً امکان دارد که پطرس رسول و مرقس در طی ۴۴ - ۴۶ میلادی در روم بوده باشند.

نتیجه. می توانیم با اطمینان نتیجه بگیریم که انجیل مرقس طی ۴۰ - ۶۵ میلادی نوشته شده است. مدارک بیشتر دال بر این است که این انجیل طی ۴۴ - ۴۶ میلادی در روم و برای رومیان نوشته شده است.

نکته ۴. ویژگی های مرقس

اول. انجیل مرقس، کوتاهترین انجیل است.

در حالیکه لوقا شامل ۱۱۴۷ و متی ۱۰۶۸ آیه هستند مرقس فقط ۶۶۱ آیه دارد. در حالیکه لوقا ۲۷ و متی ۱۹ مثل دارند مرقس فقط دارای ۴ مثل است. از شش موعظه بزرگ متی، مرقس فقط یکی را دارد یعنی موعظه در مورد وقایع آخر (مرقس ۱۳).

دوم. انجیل مرقس، عملی است.

یک. انجیل مرقس شامل معجزات بسیاری است. همه یازده فصل نخست مرقس، شامل شرح لاقول يك معجزه است. شفای مرد کر و لال در مرقس ۷: ۳۱ - ۳۷ فقط در انجیل مرقس یافت می شود. مرقس شرح می دهد که شفای این مرد چگونه رخ داد. عیسی نخست انگشتش را به درون گوشهای آن مرد برد سپس با آب دهان زبان آن مرد را لمس نمود و بالاخره به آسمان نگاه کرد و با آهی عمیق گفت، "افتح" یعنی "باز شو" فوراً گوشهای آن مرد باز شد و توانست بشنود و زبان او آزاد شد و او بوضوح سخن گفت. کسانی که این را دیدند به فکر فرو رفتند و متعجب شدند و گفتند، "کارهای این مرد چه عالی است." و شفای آن مرد نابینا در بیت صیدا در مرقس ۸: ۲۲ - ۲۶ شرح داده شده و فقط در انجیل مرقس یافت می شود. عیسی دست آن مرد را گرفت و به بیرون از ده برد. بعد از اینکه عیسی به چشمان آن مرد آب دهان انداخت و دست بر او گذاشت از او پرسید که چه می تواند ببیند. آن مرد پاسخ داد که مردمان را همانند درختانی میبیند که در حرکتند. یکبار دیگر عیسی دست خود را بر چشمان او گذاشت و سپس چشمان او باز شد و او توانست همه چیز را بوضوح ببیند.

دو. در مقایسه با انجیل متی و لوقا، انجیل مرقس مسائل را خیلی زنده شرح می دهد. برای مثال، وقتی عیسی شروع به موعظه انجیل ملکوت کرد در متی او فقط می گوید "توبه کنید" (۴: ۱۷) اما در مرقس او اضافه می کند "و به این خبر خوش ایمان بیاورید." (۱: ۱۵).

زمانیکه عیسی، یعقوب و یوحنا را به پیروی خود دعوت می کند، متی می گوید، "ایشان بی درنگ تورها را به کناری انداخته به دنبال او رفتند" اما مرقس نمی گوید که آنها بدون کمک به پدرشان او را تنها گذاشتند بلکه می گوید، "پدر خود زبیدی را با کارگران گذاشتند و به دنبال او رفتند" (۱: ۲۰).

در شفای مادر زن پطرس، متی می گوید که عیسی دست او را لمس کرد اما مرقس می گوید، "دستش را گرفت و او را برخیزاند" (۱: ۳۱).

در ارتباط با بیماران و دیو زده ها، متی می گوید، "عده زیادی" به نزد او آمدند (۸: ۱۶) اما مرقس می گوید، "تمام شهر بر در خانه ازدحام نمودند" (۱: ۳۳).

در ارتباط با دعا، لوقا می گوید، "صبح زود، عیسی برای دعا به محل دور افتاده ایی رفت" (۴: ۴۲) اما مرقس می گوید، "صبح زود بعد وقتی هنوز هوا تاریک بود، عیسی برخاست و تنها به صحرا رفت تا در آنجا دعا کند."

در حالیکه لوقا می گوید که مردم به دنبال عیسی می گشتند (۴ : ۴۳) در مرقس شاگردان به عیسی می گویند ، ” همه به دنبال شما می گردند “ (۱ : ۳۷) .

سوم . انجیل مرقس ، منظم ترین انجیل است .

یک . لوقا در مقایسه با مرقس . لوقا طرد شدگی عیسی را در ناصره ، در آغاز خدمت جلیل ذکر می کند اما شرح آن در لوقا ۴ : ۲۳ بر این دلالت می کند که عیسی قبلاً اعمال فوق العاده ای را در جلیل به انجام رسانده است این ثابت می کند که لوقا به ترتیب زمانی وقایع علاقه ای ندارد . مرقس و متی این حادثه را تا زمانی که به اواسط کتابهای خود نرسیده اند نقل نمی کنند .

به همین ترتیب در اواسط انجیل لوقا ، اشاره به زمانها کاملاً نامعلوم است مانند ” روزی “ (۱۱ : ۱) هنگامی که (۱۲ : ۱) و ” يك روز شنبه “ (۱۳ : ۱۰) . از این نیز مشخص است که گرچه انجیل لوقا ، قطعاً همانطور که خود در مقدمه می گوید ” به ترتیب “ نقل می شود (۱ : ۳) اما ترتیب وقایع فقط به مفهومی بسیار کلی است .

بالاخره لوقا به خیانتکار بعد از اجرای شام خداوند اشاره می کند (۲۲ : ۱۴ - ۲۳) ، در حالیکه در متی و مرقس و یوحنا این اتفاق طی شام می افتد واضح است که لوقا اطلاعات خود را با ذکر قیدهایی مانند ” قبل و بعد “ مرتب نمی کند . لوقا اطلاعات خود را بر اساس موضوع تنظیم می کند و گزارش او که به صورت موضوعی تنظیم شده درست به همان اندازه ای توسط روح القدس الهام شده که گزارش مرقس که بر اساس زمانی مرتب شده است .

دو . متی در مقایسه با مرقس . متی معجزات عیسی در فصل ۸ و ۹ را به ترتیب وقوع مرتب نمی کند . مرقس نشان می دهد که لعنت کردن درخت انجیر ، در روز دوشنبه اتفاق افتاد (۱۱ : ۱۲ - ۱۴) و درسی که از آن گرفته می شود در روز سه شنبه در هفته رنجهای مسیح (آخرین هفته قبل از صلیب) بیان گردید (۱۱ : ۲۰ - ۲۵) . پس مرقس توجه را به ترتیب زمانی جلب می کند اما متی چنین نمی کند . متی نمی خواهد که تمام واقعه و درس مربوط به آن را یکباره بازگو کند (۲۱ : ۱۸ - ۲۲) .

سه . ترتیب مرقس ، بیشتر ، زمانی است . اغلب قسمتها از مرقس ۱۰ : ۱۳ تا به آخر ، هم در متی و هم در لوقا موازی هستند اما آنچه به طور خاص اهمیت دارد این حقیقت است که در کل ، وقتی ترتیب در لوقا از مرقس تفکیک می شود ، متی همان ترتیب مرقس را دارد . و وقتی ترتیب در متی از مرقس تفکیک می شود ، لوقا همان ترتیب مرقس را دارا می باشد .

در حالیکه متی تمام موعظه های مسیح را در شش بخش بزرگ خلاصه می کند ، مرقس به هر يك از آنها به همان ترتیب وقوع آنها اشاره می کند این ثابت می کند که مرقس از نظر زمانی ، منظم ترین انجیل است . چهار . حتی مرقس هم نمی خواست که تاریخچه ای با ترتیب وقوع زمانی بنویسد . مرقس نمی خواست کاملاً به ترتیب وقوع زمانی شرح حالی بنویسد . برای مثال مرقس شرح حالی از تولد عیسی ندارد ، بعضی از بخش های مرقس نیز با قیدهای زمانی نامعلومی آغاز می شوند و مرقس خدمات ابتدایی و اواخر خدمت عیسی را پوشش نمی دهد .

چهارم . انجیل مرقس ، رشد ارتباط بین عیسی و شاگردان را شرح می دهد .

مرقس به کشمکش بین عیسی و فریسی ها علاقه ای ندارد که قسمتی از توجه متی را به خود اختصاص می دهد . مرقس ، پویایی ارتباط بین عیسی و شاگردانش را واضح تر شرح می دهد . او بی ایمانی شاگردان و سپس رشد ایمان آنها را در عیسی شرح می دهد .

تکلیف برای هفته آینده

اول . طی هفته آینده لوقا فصلهای ۱ - ۵ را بخوانید .

دوم . کتابهای دستور عمل ” بروید و کلیسای مسیح را بنا کنید ” را ملاحظه کرده و به آدرس اینترنتی www.dota.net مراجعه کنید . این آدرس را به حروف تکرار میکنم

سوم . هر شنبه تا چهارشنبه به برنامه ” دوره شاگردسازی از رادیو ” گوش کنید .